

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Podatek Vat w projektach FE SL 2021-2027

**Fundusze Europejskie
dla Śląskiego**

**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**Województwo
Śląskie**

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Ramy kwalifikowalności VAT

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Ramy krajowe i unijne

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków, rozdział 3.5

- Dokumenty wydawane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.
- Szczegółowe zasady kwalifikowania VAT w zależności od rodzaju beneficjenta i projektu.

Ustawa o podatku od towarów i usług (VAT):

- Określa, kto i kiedy ma prawo do odliczenia VAT.
- Kluczowa przy ocenie możliwości odzyskania VAT.

VAT w programie

W programie FESL mamy do czynienia z kilkoma równoczesnymi podejściami do kwalifikowalności VAT. Największe różnice występują pomiędzy EFS+ i EFRR oraz pomiędzy instytucjami.

VAT w programie cz. 2

Obecne są następujące warianty:

- VAT odgórnie wyłączony
- VAT tylko w przypadku braku możliwości zwrotu
- VAT kwalifikowalny do 5 mln EUR

Bezwzględna niekwalifikowalność

VAT na pewno nie będzie kwalifikowalny:

- Gdy w projekcie występuje pomoc publiczna, a beneficjent może odzyskać VAT
- Gdy projekt przekroczy 5mln EUR wartości, a beneficjent może odzyskać VAT

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Prawo do odliczania VAT

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Podstawy odliczenia

- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 nr 54 poz. 535): Art. 86 ust. 1 – główna podstawa prawna odliczenia VAT w Polsce.
- Dyrektywa VAT 2006/112/WE: Art. 167 i kolejne – prawo do odliczenia jako podstawowe prawo podatnika.
- Orzecznictwo TSUE – interpretacja prawa do odliczenia (np. wyroki C-80/11, C-98/07).

Kto może odliczyć?

- Tylko podatnik VAT czynny.

Warunek: zakupy muszą być związane z wykonywaniem czynności opodatkowanych.

Przykłady:

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż opodatkowaną – TAK.

Organizacja non-profit nieprowadząca sprzedaży opodatkowanej – NIE.

Kto może odliczyć?

- Tylko podatnik VAT czynny.

Warunek: zakupy muszą być związane z wykonywaniem czynności opodatkowanych.

Przykłady:

Przedsiębiorca prowadzący sprzedaż opodatkowaną – TAK.

Organizacja non-profit nieprowadząca sprzedaży opodatkowanej – NIE.

Ustawa

Zajrzyjmy do zapisów ustawy o VAT, żeby zidentyfikować okoliczności w których występuje tytuł do odzyskania VAT.

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Kwalifikowalność na wszystkich etapach

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5

- 1) Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt (koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne) jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT), **może być kwalifikowalny**, z zastrzeżeniem pkt 8 i 10.
- 2) Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt (koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne) wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT), **jest niekwalifikowalny**, z zastrzeżeniem pkt 3.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.2

3) Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt (koszty kwalifikowalne i niekwalifikowalne) wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT), **może być kwalifikowalny, gdy brak jest prawnej możliwości odzyskania podatku VAT** zgodnie z przepisami prawa krajowego, z zastrzeżeniem pkt 8. IZ zapewnia, że załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu jest oświadczenie, o którym mowa w pkt 9.

4) Ponowne badanie kwalifikowalności podatku VAT jest wymagane w przypadku zmiany łącznego kosztu projektu mającej wpływ na kwalifikowalność VAT.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.3

5) Do przeliczenia łącznego kosztu projektu, o którym mowa w pkt 1–3, stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany walut stosowany przez KE, aktualny w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, a w przypadku, o którym mowa 53 w pkt 4 – w dniu zawarcia aneksu do umowy wynikającego ze zmiany łącznego kosztu projektu.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.4

6) Warunek określony w pkt 3 oznacza, iż zapłacony podatek VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy beneficjentowi (zob. definicja beneficjenta oraz rozdział 1 pkt 2 lit. c-e), zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT.

Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez beneficjenta czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.5

7) Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa w pkt 6, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm.), ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.6

8) W SZOP, regulaminie wyboru projektów lub umowie o dofinansowanie projektu IZ/IP/IW w ramach EFRR/FS/FST może wyłączyć możliwość kwalifikowania podatku VAT.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.7

W ramach projektu, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 mln EUR (włączając VAT), biorąc pod uwagę, iż prawo do obniżenia podatku VAT należnego o podatek VAT naliczony może powstać zarówno w okresie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu, właściwa instytucja będąca stroną umowy zapewnia, aby beneficjenci, którzy zaliczą podatek VAT do wydatków kwalifikowalnych, zobowiązali się dołączyć do wniosku o dofinansowanie projektu „Oświadczenie o kwalifikowalności VAT”.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.8

W ramach pierwszej części beneficjent oświadcza, iż w chwili składania wniosku o dofinansowanie projektu nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT, którego wysokość została określona w odpowiednim punkcie wniosku o dofinansowanie projektu (fakt ten decyduje o kwalifikowalności).

Natomiast w części drugiej beneficjent zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej ze środków unijnych części VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku.

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.9

10) Kwalifikowalność podatku VAT podlega dodatkowym ograniczeniom wynikającym z zasad udzielania pomocy publicznej.

11) Warunki dotyczące kwalifikowalności podatku VAT w ramach projektów dotyczących wdrażania instrumentów finansowych wskazano w podrozdziale 3.9

Wytyczne kwalifikowalności - 3.5 cz.9

10) Kwalifikowalność podatku VAT podlega dodatkowym ograniczeniom wynikającym z zasad udzielania pomocy publicznej.

11) Warunki dotyczące kwalifikowalności podatku VAT w ramach projektów dotyczących wdrażania instrumentów finansowych wskazano w podrozdziale 3.9

Korekta VAT a kwalifikowalność

- **Zmiany działają wyłącznie w jedną stronę:**
 - Zmniejszenie poziomu kwalifikowalnego VAT powoduje obowiązek zwrotu,
 - Zwiększenie poziomu kwalifikowalnego VAT nie powoduje zwiększenia dofinansowania.

Zwroty z odsetkami

- **Instytucje mogą żądać zwrotu niekwalifikowalnego VAT z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.**

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Orzecznictwo

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Istotne orzeczenia

Wyrok TSUE z 29-09-2015 w sprawie C-276/14 Gmina

Wrocław: Gminne jednostki budżetowe nie spełniają kryterium samodzielności/niezależności.

W konsekwencji, wszystkie czynności dokonywane przez gminne jednostki budżetowe powinny być rozliczane przez jednostkę, która je utworzyła.

Zapadł też już wyrok NSA w tej sprawie (I FSK 2008/15 z 30 listopada 2018 roku).

Istotne orzeczenia

Podstawa opodatkowania a dotacja Wykładnia ścisła prowadzi do wniosku, że tylko subwencje bezpośrednio wpływające na cenę transakcji podlegają opodatkowaniu. Natomiast inne subwencje (dotacje) nie wchodzą tym samym do podstawy opodatkowania, a w konsekwencji nie podlegają opodatkowaniu VAT.

Wyrok WSA we Wrocławiu 26-09-2008r, I SA/Wr 719/08

Istotne orzeczenia

0113-KDIPT1-2.4012.263.2024.2.PRP - Brak możliwości odzyskania lub odliczenia podatku VAT w związku z realizacją projektu przez stowarzyszenia

[LINK](#)

Istotne orzeczenia

0112-KDIL1-1.4012.539.2024.1.AR - Brak prawa do odliczenia VAT od wydatków na realizację projektu przez szpital

[LINK](#)

Istotne orzeczenia

0113-KDIPT1-3.4012.91.2023.3.AG Brak prawa do odliczenia VAT naliczonego od wydatków związanych z realizacją projektu, **ale można odzyskiwać VAT jeśli był kwalifikowalny**

[LINK](#)

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Kontrola

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Założenia kontroli

Tak jak kwalifikowalność wydatków, podatek VAT podlega kontroli zarówno na etapie oceny wniosku, realizacji projektu, jak i po zakończeniu projektu.

Praktyka kontroli

Należy zwrócić uwagę na fakt, że:

- Utrata prawa do zwolnienia z VAT
- Zmiana częściowej kwalifikowalności
- Przekroczenie granicy kwalifikowalności bezwzględnej (5mln EUR)

Mogą prowadzić do zwrotu z odsetkami.

2025-05-15

Fundusze Europejskie

Trwałość

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Zachowanie trwałości

1) Zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego, trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lat w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta.

W przypadku, gdy przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej wprowadzają inne wymogi w tym zakresie, wówczas stosuje się okres ustalony zgodnie z tymi przepisami.

Obowiązek

2) Obowiązek zachowania trwałości projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego dotyczy projektów EFRR/FS/FST obejmujących inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne. W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub w sytuacji, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

W przypadku projektów FST w zakresie określonym w art. 8 ust. 2 lit. k, lit. l oraz lit. m rozporządzenia FST zachowanie trwałości projektu obowiązuje wtedy, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

Jak liczyć?

3) Za datę płatności końcowej, o której mowa w art. 65 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, uznaje się:

- a) datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki,
- b) datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w przypadkach innych niż określone w lit. a.

Konsekwencje

4) W przypadku niezachowania trwałości projektu beneficjent jest zobowiązany do zwrotu kwoty dofinansowania proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość projektu nie została zachowana. Zwrot następuje w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.)

Naruszenia

- a) zaprzestano lub przeniesiono działalność produkcyjną poza region na poziomie NUTS 2, w którym dany projekt otrzymał wsparcie,
- b) nastąpiła zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależną korzyść,
- c) nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów

Naruszenia

6) Zgodnie z art. 65 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, upadłość wynikająca z oszustwa potwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu oznacza naruszenie zasady trwałości projektu.

7) Brak ogłoszenia upadłości beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej oznacza naruszenie trwałości projektu.

Naruszenia

8) W ramach projektów grantowych właściwa instytucja będąca stroną umowy zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu do określenia w umowie o powierzenie grantu obowiązków grantobiorcy w zakresie spełnienia wymogu zachowania trwałości projektu, jeżeli z odpowiedniego stosowania przepisów art. 65 rozporządzenia ogólnego wynika, że inwestycja, na którą został przekazany grant, powinna być objęta tym wymogiem.

Naruszenia

9) Zasada trwałości nie ma zastosowania do projektów polegających na wdrażaniu instrumentów finansowych, w tym projektów, w ramach których łączy się instrument finansowy i dotację na zasadach określonych w art. 58 ust. 5 rozporządzenia ogólnego – zarówno w części, w której wsparcie zostało udzielone w formie instrumentu finansowego, jak i w części, w której wsparcie zostało udzielone w formie dotacji.

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie